

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny- Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Brygida Łagodzińska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2015 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.

przeciwko K. M.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 1 lipca 2014 roku

sygn. akt VC 269/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż:

a. w punkcie 1. oddala powództwo,

b. uchyla punkt 3;

I. w pozostałej części apelację oddala;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 100 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

/-/ B. Łagodzińska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 1 lipca 2013 r. powód Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w P. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych M. M. i K. M. kwoty 2.153,90 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

W dniu 9 września 2013 r. referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym orzekając zgodnie z żądaniem powoda.

W ustawowym terminie pozwany K. M. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty. Pozwany zaskarżył nakaz w całości i wniósł o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że żądana w pozwie kwota została zapłacona.

Nakaz zapłaty w stosunku do pozwanej M. M. stał się prawomocnym w dniu 29 października 2013 r.

W piśmie procesowym z dnia 25 lutego 2014 r. strona powodowa wskazała, że cofa pozew co do kwoty 755,75 zł. Powód określił, że na dzień 31 stycznia 2014 r. pozostało do zapłaty 1.341,28 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania.

W piśmie procesowym z dnia 8 kwietnia 2014 r. strona powodowa wskazała, że wnosi o zasądzenie kwoty 823,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania sądowego.

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2014 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w punkcie 1. zasądził od pozwanego K. M. na rzecz powoda kwotę 823,05 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, przy czym powyższą kwotę pozwany zapłaci solidarnie z M. M., co do której nakaz zapłaty w sprawie V Nc (...) został wydany w dniu 9 września 2013 r., a któremu w dniu 3 grudnia 2013 r., została nadana klauzula wykonalności, w punkcie 2. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie, w punkcie 3. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 717 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, przy czym kwotę 25 zł, pozwany zapłaci solidarnie z M. M., co do której nakaz zapłaty w sprawie V Nc (...) został wydany w dniu 9 września 2013 r., a któremu w dniu 3 grudnia 2013 r., została nadana klauzula wykonalności.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu pozwany zarzucił naruszenie art. 451 § 3 k.c. w zw. z § 76 pkt 2 statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...)w P. poprzez nie uwzględnienie przez Sąd Rejonowy dokonanych przez pozwanego wpłat na poczet spłaty najstarszych zaległości.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności apelujący wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż trafnie zarzucił apelujący, że w rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji wydał rozstrzygnięcie z pominięciem nadrzędnego aktu wewnętrznego powodowej spółdzielni statutu, który w sposób jednoznaczny określa sposób zaliczania opłat wniesionych przez członka spółdzielni. Ta kwestia została bowiem uregulowana w § 76 pkt 2 statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. z dnia 18 stycznia 2002 r. zgodnie z którym, w przypadku posiadania przez członka zaległości wobec Spółdzielni z tytułu opłat za używanie lokalu, wniesione przez członka opłaty zalicza się w pierwszej kolejności na poczet najdawniej wymagalnych opłat.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 roku spółdzielnia prowadzi działalność na podstawie niniejszej ustawy, innych ustaw oraz zarejestrowanego statutu. Statut spółdzielni jest to szczególny rodzaj umowy, a jego postanowienia stanowią umownie wprowadzone normy obowiązujące spółdzielców i spółdzielnię, czego konsekwencją jest to, iż instytucjonalnie jest on związany z reżimem cywilnych czynności prawnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2009 roku VCSK 86/09).

Sąd I instancji w rozpoznawanej sprawie w pierwszej kolejności powinien przeanalizować powoływany statut, który stanowi nadrzędny akt regulujący wewnętrzne relacje pomiędzy członkami spółdzielni mieszkaniowej, a także przysługujące im prawa i obowiązki. Tym samym w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do stosowania regulacji przewidzianej w kodeksie cywilnym art. 451 k.c., który to przepis reguluje zaliczania wpłat dokonywanych przez dłużnika w sytuacji istnienia wielości długów.

Materiał dowodowy zgromadzony w rozpoznawanej sprawie pozwala przyjąć, że pozwany dokonał następujących wpłat na rzecz powódki: w dniu 10 maja 2013 r. – 606,70 zł, w dniu 10 czerwca 2013 r. – 606 zł, w dniu 10 lipca 2013 r. – 606,70 zł, w dniu 11 sierpnia 2013 r. – 606,70 zł, w dniu 11 września 2013 r. – 606,70 zł. Wpłata z dnia 10 maja 2013 roku została zaliczona przez powoda na należność za listopad 2012 (poza sporem), natomiast wpłata z 10 czerwca 2013 roku została przez powoda zaliczona na bieżący czynsz za czerwiec 2013 roku oraz pozostała kwota 113,33 zł na

zaległość za grudzień 2012 roku. Jak wyżej wskazano, powód w oparciu o regulację statutu obowiązany był zaliczyć kolejne wpłaty od czerwca 2013 roku do września 2013 roku na powstałe wcześniejsze zaległości. Strona powodowa w piśmie procesowym z dnia 8 kwietnia 2014 r. ograniczyła powództwo do żądania zapłaty kwoty 823,05 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Wpłaty dokonane w okresie od czerwca 2013 roku do września 2013 roku przewyższały zaległość dochodzoną w pozwie.

Pozwany dokonując wpłat nie wskazywał na poczet jakich wierzytelności, mają być one zaliczone. Brak takiego oświadczenia pozwanego aktualizował procedurę o której mowa w § 76 pkt 2 statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. z dnia 18 stycznia 2002 r. W okolicznościach sporu Sąd I instancji nie zrealizował jednak sankcji ustanowionej w/w aktem wewnętrznym. Tu zaś nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości okoliczność, że najdawniej wymagalne były wierzytelności objęte pozwem, co do których następnie pismem z dnia 8 kwietnia 2014 r. powód ograniczył powództwo do żądania zapłaty kwoty 823,05 zł. Wobec tego z mocy § 76 pkt 2 cyt. statutu wpłaty te należało zaliczyć w pierwszej kolejności na poczet długów najdawniej wymagalnych. W konsekwencji, przyjmując za punkt wyjścia daty wymagalności wierzytelności powódki przyjęte za podstawę wyrokowania przez Sąd I instancji, kwota 823,05 zł winna być w całości zaliczona na poczet najdawniej wymagalnej wierzytelności.

Ubocznie wskazać należy, iż pierwszorzędnie uprawnienie do wskazania, na który dług świadczenie ma być zaliczone przysługuje dłużnikowi (art. 451 § 1 k.c.). W przypadku jego braku, decydujący dla określenia sposobu zarachowania, jest fakt przyjęcia przez dłużnika pokwitowania wystawionego przez wierzyciela, w którym wskazał on sposób zaliczenia wpłaty, o ile niezwłocznie po otrzymaniu pokwitowania, nie złożył własnego oświadczenia o sposobie zaliczenia (art. 451 § 2 k.c.). O ile zaś żadna z opisanych wyżej sytuacji nie zaistniała, wpłaty podlegają zaliczeniu przede wszystkim na długi najdalej wymagalne (art. 451 § 3 k.c.). Wyraźnego podkreślenia przy tym wymaga to, że w razie kilku długów głównych, niezarachowanie świadczenia przez dłużnika i wierzyciela w sposób i terminach określonych w art. 451 § 1 i 2 k.c. obligatoryjnie skutkuje zaliczeniem go na poczet długu najdawniej wymagalnego - art. 451 § 3 k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 stycznia 2007 r., II CSK 412/06, OSNC-ZD z 2008 r., nr 1, poz. 15). W kontrolowanej sprawie mamy do czynienia w w/w sytuacją, która to okoliczność została przyznana przez Sąd Rejonowy, który na stronie 11 uzasadnienia wyroku wskazał, iż „pозwany dokonując wpłat nie wskazał na poczet jakich konkretnie należności ich dokonuje, wskazując jako tytuł wpłaty czynsz a nie zadłużenie, czy zaległość”.

W związku z powyższym należało zmienić zaskarżony wyrok w punkcie 1, w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c., poprzez oddalenie powództwa. Konsekwencją oddalenia powództwa była zmiana rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Obciążają one powoda zgodnie z art. 98§1 i 3 k.p.c. Pozwany nie poniósł kosztów postępowania w I instancji, stąd Sąd uchylił punkt 3. o kosztach procesu.

Na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd odwoławczy oddalił apelację w pozostałej części tj. od punktu 2., w którym to Sąd Rejonowy umorzył postępowanie. Powód co do kwoty ponad 823,05 zł z ustawowymi odsetkami cofnął pozew i zrzekł się roszczenia.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 108§1 k.p.c. oraz art. 98§1 k.p.c., zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, na którą złożyła się opłata od apelacji.

/-/ B. Łagodzińska